

Άσκηση και παιδεία: Προϋπόθεση και δοκιμασία!

[Ορθοδοξία](#) / [Πνευματική ζωή](#)

[πρωτοπρεσβύτερος π. Αντώνιος Χρήστου, Θεολόγος - ΜΑ \(Ορθόδοξη Θεολογία\) ΕΑΠ](#)

Αγαπητοί Αναγνώστες σίγουρα θα έχετε παρατηρήσει ότι ολόκληρος ο μήνας Ιανουάριος είναι γεμάτος από μνήμες Οσίων Ασκητών αλλά και μεγάλων Ιεραρχών που είχαν επίσης μεγάλη άσκηση στη ζωή τους! Ενδεικτικά αναφέρουμε από την 1/1 Μεγάλου Βασιλείου, 7/1 Σύναξη Αγίου Ιωάννου Προδρόμου, 8/1 Όσιος Γεώργιος Χοζεβίτης, 10/1 Άγιος Γρηγόριος Νύσσης, 11/1 Όσιος Θεοδόσιος ο Κοινοβιάρχης, 13/1 Όσιος Μάξιμος ο Καυσοκαλυβίτης, 15/1 Όσιος Παύλος ο Θηβαίος, 17/1 Μέγας Αντώνιος, 18/1 Μέγας Αθανάσιος, 19/1 Οι Όσιοι Μακάριος ο Αιγύπτιος και Μακάριος ο Αλεξανδρεύς, 20/1 ο Όσιος Ευθύμιος ο Μέγας, 21/1 Όσιος Μάξιμος ο Ομολογητής και Άγιος Μάξιμος ο Γραικός, 23/1 ο Άγιος Διονύσιος ο εν Ολύμπω, 24/1 ο Όσιος Νεόφυτος ο έγκλειστος, 25/1 ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος, 26/1 ο Όσιος Αμμωνάς και ο Όσιος Κλήμης ο εν τω Όρει Σαγματίω ασκήσας, 27/1 Ανακομιδή Λειψάνων Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, 28/1 οι Όσιοι Εφραίμ ο Σύρος, Παλλάδιος και Ιάκωβος ο Ασκητής, 29/1 ο Όσιος Ιγνάτιος ο Σιναΐτης, 30/1 Οι Τρεις Ιεράρχες μαζί και 31/1 ο Όσιος Αρσένιος ο Νέος εν Πάρω. Οι περισσότεροι γνωστοί για τους αγώνες τους για την αγάπη του Χριστού. Τα κοινά τους ήταν η αγάπη για τον Χριστό και οι σκληροί αγώνες. Εκεί θα κινηθούμε στο

άρθρο μας, εσείς όπως πάντα απλά ακολουθήστε μας ...!

Είναι αλήθεια, πως παρόλο την εμπειρία πάνω από 2000 χρόνια της άσκησης και των μοναστηριών, ακόμη δεν μπορεί ο κόσμος, που φέρεται από το κοσμικό φρόνημα, να κατανοήσει τους λόγους τι τραβούν έναν νέον ή μία νέα, να απαρνηθεί την κοσμική ζωή, τα αξιώματα και τις ανέσεις, την καριέρα, την ομορφιά και τα χρήματα και να τα ανταλλάξει με το μαύρο ράσο και το κομποσχοίνι, τις προσευχές, την ψυχοσωματική σκληραγωγία, την πάλη σώμα με σώμα με τον διάβολο και τον παλιό ευατό τους. Πολύ κόσμος μέχρι και σήμερα τα θεωρεί όλα αυτά χαμένο χρόνο και λανθασμένες επιλογές ή στην καλύτερη όλα αυτά υπερβολικά. Ο Θεός είναι παντού και δεν είναι ανάγκη να πας στην έρημο ή στα βουνά για να αφιερωθείς μαζί του, μπορείς να το κάνεις και μέσα στη πόλη και να υπηρετείς τον Θεό και τον άνθρωπο, είναι από τα πιο διαδεδομένα επιχειρήματα αυτών που αντιδρούν με τον μοναχικό τρόπο ζωής.

Όμως για να καταλάβει κανείς το πως και το γιατί του μοναχικού βίου, αρκεί να δει πως ξεκίνησε όλο αυτό που ονομάζουμε μοναχική ζωή και αγγελικό σχήμα. Ο μοναχισμός ξεκίνησε ως αντίδραση όταν η Εκκλησία λόγω του εναγκαλισμού της με το Κράτος, άρχισε να ρίχνει τα «στάνταρ» της δηλαδή 3 χρόνια κατήχησης στα υποψήφια μέλη της και στη συνέχεια μυσταγωγικές κατηχήσεις για αρκετό διάστημα. Επειδή έφτασαν στο σημείο να μη μπορεί κάποιος να είναι δημόσιος υπάλληλος στην Βασιλεύουσα, αν δεν ήταν Ορθόδοξος Χριστιανός, αντιλαμβάνεστε ότι έγιναν πολλές ομαδικές βαπτίσεις και σε συντομότερο διάστημα όχι για να γίνουν Ορθόδοξη Χριστιανή, αλλά για να μπορούν να λάβουν

δημόσια θέση. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα το ήθος να πέφτει εις βάρος της αριθμητικής ποσότητας και όχι ποιότητας που είναι το ζητούμενο. Ο μοναχισμός λοιπόν ξεκίνησε ως αντίδραση σε όλα αυτά, συν την πολυτέλεια που μπήκε απότομα στους Ναούς, στα ιερά σκεύη και τον κλήρο των Ενοριών και πήγαν στις έρημους, τα βουνά και τα απομονωμένα μέρη για να ξαναβρούν την απλότητα, τα γνήσια κίνητρα και τον πιο αυθεντικό τρόπο ζωής και αφοσίωσης στον Θεό με τον «Θείο έρωτα». Ο Άγιος Αντώνιος ήταν ο ιδρυτής του αναχωρητισμού μοναχισμού, ο δε Άγιος Παχώμιος του Κοινοβιακού Μοναχισμού και γενικότερα συστηματοποιήθηκε ο μοναχικός τρόπος ζωής με κανόνες, συγκεκριμένα καθήκοντα κτλ.

Η άσκηση του μοναχισμού, έγινε συνώνυμο και της παιδείας και της μόρφωσης και αυτό όχι μόνο χάρις την επίδραση των ασκητών-μοναχών, αλλά κυρίως των μεγάλων Ιεραρχών οι οποίοι προέρχονται από τους μοναχούς και γεφύρωσαν την θύραθεν παιδεία με διάκριση και συγκεκριμένο φιλτράρισμα με την ορθόδοξη άσκηση και την Θεολογική γνώση και εμπειρία. Τα πρόσωπα που αναφέραμε στον πρόλογο δεν ήταν μόνο ασκητές και μοναχοί, αλλά οι περισσότεροι με ευρύ παιδεία και λόγω σπουδών, αλλά και λόγω φωτισμού του νου τους και άνωθεν μόρφωση της οποίας του αποκαλύφθηκε από τον Θεό, παρά το κατάφεραν με ανθρώπινη προσπάθεια.

Όπως λέει και ο τίτλος του άρθρου μας, η άσκηση και η παιδεία είναι προϋπόθεση του ενός με το άλλο και γι αυτό τα μοναστήρια εξελίχθηκαν σε πανεπιστήμια πραγματικά της εποχής εκείνης πολύ πριν ιδρυθούν πανεπιστήμια στον κόσμο. Οι βιβλιοθήκες των Μονών και το διακόνημα των μοναχών να αντιγράφουν βιβλία και συγγράμματα και μάλιστα όχι μόνο θεολογικά, έκανε τη γνώση να συνδέεται με την άσκηση και η άσκηση να αποτελεί καρπό στην διαδικασία της γνώσης γιατί χωρίς κόπο δεν μπορεί να έρθει ουσιαστική γνώση σε βάθος.

Όμως αυτό από μόνο του είναι και δοκιμασία, αποτελεί κόπο, αποτελεί δυσκολία και πόνο, αλλά μετά αυτή η διαδικασία φέρνει καρπούς και κάνει τον άνθρωπο πραγματικά πεπαιδευμένο και άνθρωπο ευρύτατης παιδείας. Οι μοναχοί αποσύρθηκαν στο Μοναστήρι και στα κελιά τους όχι από μίσος για τον κόσμο, αλλά από αγάπη για τον κόσμο. Η ευρύτατη παιδεία που ήταν φορείς ήταν όχι από ματαιότητα αλλά από συνειδητή επιλογή ότι πρέπει να γνωρίζεις το αισθητό για να αναζητάς το υπεραισθητό! Πρέπει να αγαπήσεις τα εγκόσμια για να εκτιμήσεις περισσότερο τα επουράνια! Πρέπει να ζήσεις τα φθαρτά για να καταλάβεις πόσο αξία έχουν τα άφθαρτα! Όλα αυτά τα έζησαν και τα ζουν μέχρι σήμερα οι μοναχοί γι αυτό αποτελούν για όλους εμάς τους Κληρικούς και Λαϊκούς, όπως λέει και ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης «ΦΩΣ» όπως και για τους Μοναχούς Φως είναι ο

Χριστός και πρότυπά τους οι Άγγελοι! Αμήν!

axrhstou.blogspot.com

<https://bit.ly/3WOSfNY>